

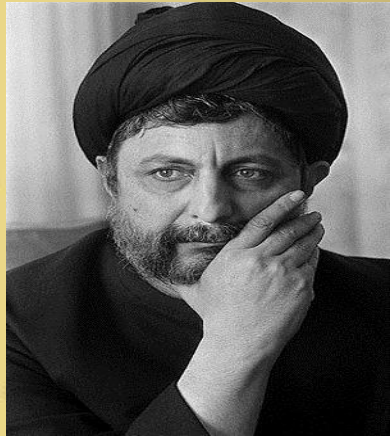
به نام خداوند بخشنده مهربان

درس هفدهم:

سپیده دم

تهیه کنندگان: زهرا مسعودی پور و مریم سمیاری

دبیر: سرکار خانم حاجیلو

امام موسی صدر

سید موسی صدر (متولد ۱۴ خرداد ۱۳۰۷ در قم - ناپدیدشده در ۹ شهریور ۱۳۵۷ در لیبی)، مرجع دینی و سیاسی شیعیان بود که پس از هجرت از ایران به لبنان، مجلس اعلای شیعیان لبنان را تأسیس کرد و رهبری فکری و سیاسی شیعیان این کشور را عهده‌دار شد. او در میان شیعیان به «امام موسی صدر» مشهور است. او در ۹ شهریور ۱۳۵۷، طی سفری رسمی به لیبی به دعوت معمر قذافی، ناپدید شد. در حالی که بسیاری گزارش‌ها حاکی از قتل او در همان زمان توسط قذافی است، برخی گزارش‌ها حاکی از وجود او در زندان‌های لیبی بوده است.

احمد رمضان یکی از نزدیکان معمر قذافی روز چهارشنبه ۱۳۹۰/۸/۱۸ طی مصاحبه‌ای با یک شبکه خبری در دبی باز گو کرد که سید موسی صدر در سفرش به لیبی در سال ۱۳۵۷۷ بعد از ملاقاتش با قذافی به دستور قذافی کشته شده است. آخرین خبر از وضعیت وی را وزیر اطلاعات قذافی در شهریورماه ۱۳۹۱۱ مبنی بر کشته شدن او بلافاصله پس از مشاجره‌اش با قذافی و دفن او در حومه پایتخت ارائه داد.

کلمات این منظومه بلند خطاب به امام موسی صدر و جنوب لبنان و سرزمین قدس است.

تو را جنوب نامیدم / ای که ردای حسین را بر دوش / و خورشید کربلا را دربرداری / ای سرخ گل
که فداکاری پیشه کردی / ای انقلاب زمین که با انقلاب آسمان برین / پیوند خورده ای / ای
سرزمین کز خاکت / خوشه های گندم میروید / و پیامبران بر می خیزند

معنی شعر:

تو را جنوب نامیدم، ای سرزمینی که بالا پوش حسین(ع) و خورشید کربلا را در خود داری. ای سرزمینی که مانند گل
سرخ فداکاری کرده ای. ای انقلاب زمین که انقلاب آسمانی و الهی است.
ای سرزمینی که در خاک حاصلخیز تو گندم رشد می کند و خاک نشانه برکت است و بیشتر پیامبران در سرزمین تو بر
انگیخته شدند

معنی لغت:

ردا: جامه ای که روی جامه های دیگر پوشند
برین: بالا بین، برتر
برین: بلندترین آسمان

تو را جنوب نامیدم / ای که ردای حسین را بر دوش / و خورشید کربلا را در برداری / ای سرخ گل
که فداکاری پیشه کردی / ای انقلاب زمین که با انقلاب آسمان برین / پیوند خورده ای / ای
سرزمین کز خاکت / خوشه های گندم میروید / و پیامبران بر می خیزند

مفهوم کلی: لبنان سرزمین شهید پرور است

منظور از جنوب منطقه جنوب لبنان است. ای لبنان تو را جنوب نامیدم، چون مردمانت مانند امام حسین در برابر ظلم و ستم تسلیم نمی شوند و عشق به آرمان و هدف شهیدان کربلا در دل تو جای دارد و امام موسی صدر نشانه ی مقاومت و قیام است در این شعر نزار قبانی، مبارزه مردم جنوب را تحسین می کند و امید وار است آزادی و عدالت در آن برقرار شود. در عبارت ((ردای حسین بر دوش و خورشید کربلا را در برداری)) شاعر می گوید: تو سرزمینی هستی که چون امام حسین قیام کردی و مانند کربلا مقدس هستی. (اشاره به ایثار و فداکاری سرخ گل که همان امام موسی صدر است)

آرایه ها:

۱) آمدن ((تو)) و ((ای)) و نیز ((ردا بز دوش داشتن)) و ((چیز در بر داشتن)) و ((فداکاری کردن)) برای جنوب: شخصیت بخشی (تشخیص)..... جنوب نماد مقاومت است

۲) خورشید کربلا استعاره از امام حسین - (زمین، خاک و گندم) مراعات نظیر - ردای دوش داشت کنایه از پیروی کردن و ارادت داشتن

۳) (سرخ گل): ترکیب وصفی مقلوب (وارونه) که در اصل (گل سرخ) بوده و نیز استعاره از جنوب لبنان

۴) (انقلاب زمین): استعاره از جنوب لبنان ۵) (خوشه گندم رویدن): نماد نعمت و فراوانی و خوشه ها استعاره از سربازان

۶) برخاستن پیامبران از یک زمین: کنایه از مقدس بودن آن به دلیل زادگاه پیامبران بودن و یا برانگیخته شدن از آنجا

۷) ردای حسین و خورشید کربلا به سید بودن و شهادت امام موسی صدر و قیام امام حسین در روز عاشو دارد. تلمیح

تو را جنوب نامیدم / ای کشتی های صیادی که مقاومت پیشه کرده اید / ای ماهی دریا که مقاومت
پیشه کرده ای / ای دفتر های شعری که مقاومت پیشه کرده اید / ای روز های عاشورا

معنی شعر:

تو را جنوب نامیدم، ای کشتی های صیادی که (در رورهای سخت) در برابر دشمن ایستادگی کردید، ای ماهی دریا و ای
شاعرانی که با دفتر شعرهایتان مقاومت می کنید (شما نشانه های مقاومت هستید). ای روز هایی که همگی یاد آور
دلیری ها و ظلم ستیزه های یاران عاشورا و مانند عاشورا هستید

معنی لغت:

صیاد : شکارچی

مفهوم : (مقاومت در برابر دشمن) ای مردمی که در جنوب لبنان برای دفاع از سرزمین تان از خود گذشتگی می کنید شما
در مبارزه با اسرائیلیان تنها نیستید بلکه همه پدیده های هستی در این مبارزه برای مقاومت به کمک شما آمده اند

آرایه:

۱) به کار بردن (تو) و (ای) و نیز (مقاومت کشتی ها، ماهی ها، دفتر های شعر): تشخیص

۲) روز های عاشورا استعاره از روز های سخت مبارزه

۳) (عاشورا) تلمیح به قیام امام حسین در روز عاشورا

۴) (کشتی های صیادی و ماهی های دریا) : تناسب

۵) کشتی ها و ماهی ها و دفتر ها مجاز از مردم لبنان

❖ تو را جنوب نامیدم / تو را اب ها و خوشه ها / و ستاره غروب نامیدم / تو را سپیده دمی در انتظار زاده شدن / و پیکری در اشتیاق شهادت نامیدم / تو را شگفتی و تغییر نامیدم / تو را پاک و پاکیزه وارجمند و توانا نامیدم.

معنی شعر:

تو را جنوب نامیدم. تو را به خاطر پاک بودن، اب ها، به خاطر نعمت، خوشه ها و به خاطر زیبایی، ستاره غروب نامیدم. تو را به خاطر امیدی که در توست، صبحگاهی پایان بخش سیاهی و ظلم نامیدم. و تو را جسمی ارزومند شهادت نامیدم تو را دگرگونی و حیرت و تغییر نامیدم. تو را پاک و پاکیزه و ارزشمند و قدرتمند نامیدم. **مفهوم: ستایش سرزمین انقلابی**

معنی لغت:

ستاره غروب: اولین ستاره ای که در هنگام غروب دیده میشود

آرایه:

(۱) آمدن (تو) برای جنوب: تشخیص

(۲) در این بخش جنوب به هشت چیز تشبیه شده است: آب ها، خوشه ها، ستاره، غروب، سپیده دمی در انتظار زاده شدن، پیکری در اشتیاق شهادت، انقلاب، شگفتی، تغییر (تو یا جنوب: مشبه، اب، خوشه ها، ...: مشبه به)

(۳) آب: نماد زندگی، روشنی (۴) خوشه: نماد و نشانه برکت و نماد نسل مبارزان انقلابی ستاره نماد امید

(۵) پیکر منظور از پیکر انسان است. (۶) زاده شدن سپیده دم: کنایه از امید

(۷) دقت کنید که شاعر با شبیه دانستن جنوب به اب ها و ویژگی هر یک را به جنوب نسبت داده است، اما در مصرع آخر صفات جنوب را بیان کرده است و دیگر تشبیه نساخته است و می گوید (تو پاک و ... هستی)

(۸) تشبیه بودن عبارت های (تو انقلاب، شگفتی و تغییر هستی) به این دلیل است که شاعر جنوب را در (دگرگونی) مانند خود وازه انقلاب، در (حیرت) مانند خود شگفتی و در (تحول) مانند خود تغییر دانست. (۹) (انقلاب، شگفتی، تغییر) و (پاک، ارجمند، توانا): مراعات نظیر

❖ تو را جنوب نامیدم / ای چون سبزه بر آمده از دفتر روزگار / ای مسافر دیرین بر روی خار و درد /
ای چون ستاره فروزان / ای چون شمشیر درخشان / بگذار بوسه زنیم بر شمشیری که در دستان
توست / بگذار گرد و خاک قدم هایت را بگیریم / تویی که گواهی تولد / و گل ازادیمان هدیه دادی

معنی شعر:

تو را جنوب نامیدم. ای که در گذر زمان مانند سبزه سربرآوردی و زمان طولانی با درد ورنج همراه و همسفر بوده ای. ای که مانند ستاره ، روشن هستی و ای که مانند شمشیر، درخشانی ستمگران را از بین می ببری بگذار برسلاحی که در دستان توست و گرد قدمهایت بوسه بزنی چون ارزشمند است. بگذار در نهایت احترام گرد و غبار راحت را کنار بزنی. این تو هستی که مژده تولدی تازه به ما دادی و ازادی را همچون گل به ما هدیه کردی.

مفهوم: ستایش وطن مقاوم و درد کشیده

آرایه:

۱) امدن (تو) و (ای) و نیز (شمشیر در دست داشتن)، (قدم داشتن) و (هدیه دادن) جنوب: تشخیص

۲) (چون سبزه برآمده): تشبیه . جنوب : مشبه، چون: ادات تشبیه، سبزه: مشبه به، برآمدن: وجه شبیه

۳) (دفتر روزگاران): اضافه تشبیهی (روزگاران مشبه، دفتر: مشبه به)

۴) مسافر دیرین : استعاره از جنوب

۵) خار مجاز از سختی ها و مشکلات

۶) (چون ستاره ای فروزان) و (شمشیری درخشان): تشبیه (چون: ادات تشبیه، ستاره و شمشیر: مشبه به . فروزان و درخشان : وجه شبه ،

۷) (گل های ازادی): اضافه تشبیهی (ازادیش: مشبه، گل ها : مشبه به)

۸) (بوسه بر چیزی) و (گرد و خاک از چیزی گرفتن): کنایه از نهایت ارزش و احترام را برای چیزی قائل باشد.

❖ ای سرور باران ها و فصل ها / تو را عطری نامیدم که در غنچه ها خانه دارد / تو را پرستو نامیدم /
ای سرور سروران / ای برترین حماسه.

معنی شعر:

ای شادی باران ها و فصل ها ، تو را برای دل پذیر بودنت عطری نامیدم که در غنچه ها است. تو را برای آزادی ات پرستو نامیدم زیرا خبر از بهار و دگرگونی های آن خبر می دهی. ای بزرگوار ترین بزرگان ، ای برترین حماسه و شجاعت

معنی لغت:

سرور: شادی سرور : پیشوا
حماسه: دلیری، نوعی از شعر که در آن از شعری در آن از جنگ ها و دلاوری ها سخن می رود.

مفهوم: ستایش سرزمین

آرایه ها:

- (۱) آمدن (ای) و (تو) برای جنوب : تشخیص
- (۲) (باران ها) : نماد پاکی و تازگی
- (۳) (فصل ها) : نماد مراحل زندگی
- (۴) (سرور باران ها و فصل ها) و (سرور سروران) و (برترین حماسه) : استعاره از جنوب
- (۵) (تو را عطر و پرستو نامیدن): تشبیه (تو : مشبه، عطر و پرستو : مشبه به)

دریا متنی نیلگون است/ که علی ان را می نویسد/ و مریم هر شب، روی شن ها / به انتظار مهدی می نشیند/ و گل هایی را می چیند/ که از انگشتان شهیدان می رویند

معنی شعر :

دریای تو انگار نوشته های ماندگاری از بزرگی و پاکی اندیشه و باورهای امام علی (ع) است . و شن های ساحلی ات یادآور انتظار حضرت مریم (س) برای ظهور امام زمان (عج) و اجرای عدالت است . او با چین گلهایی که در ساحل از پیکر پاک . شهدا روییده منتظر امام زمان (عج) است .

◀ مفهوم : بیشتر ادیان به انتظار اعتقاد دارند .

در باور بعضی از مردم عیسی (ع) با حضرت مهدی (عج) ظهور می کند و از پیروان ایشان خواهد بود و شاعر معتقد است در این ساحل عده ای با جان فشانی خود فضا را برای ظهور آماده کرده اند و از شهادت آنها گلهایی روییده که حضرت مریم (س) را می چیند و عطر ظهور را استشمام می کند.

معنی لغت:

نیلگون: به رنگ نیل

دریا متنی نیلگون است/ که علی ان را می نویسد/ و مریم هر شب، روی شن ها / به انتظار مهدی می نشیند/ و گل هایی را می چیند/ که از انگشتان شهیدان می رویند

مفهوم:

شاعر می گوید اگر کلام علی (ع) را دریابی بدانیم، مهدی عج به درستی در کلام او حضور یافته و ظهور او نیز چیزی جز آن گونه که علی ع گفته، نخواهد بود. حال که مهدی عج از دریا ی کلام علی ع ظهور می کند، مریم ع در ساحلی منتظره در ساحلی منتظره مهدی عج است، زیرا بر اساس باور شیعیان عیسی ع نیز با ظهور مهدی روی زمین آمده و از پیروان او خواهد بود. در این ساحل شیعیانی در راه آماده سازی ظهور جان فشانی کرده و شهید شده اند و مریم گل هایی را که از پیکر پاک ان ها روییده، می چیند و عطر ظهور را استشمام میکند.

آرایه ها:

۱) (دریا متنی نیلگون است): تشبیه (دریا: مشبه، متن: مشبه به، نیلگون: وجه شبه)

❖ تاریخ روزی روستای کوچکی را / از روستاهای جنوب به یاد خواهد آورد / که معرکه خوانده می شود. / روستایی که با صدرش، با سینه اش / از شرافت خاک و کرامت انسان بودن دفاع کرد
معنی شعر:

مردم دنیا، روزی مبارزه و مقاومت مردم روستای معرکه در جنوب لبنان را به خاطر خواهند آورد. مردمی که در برابر حمله ی اسرائیلیان سلاحی برای دفاع نداشتند، اما برای نگهداری از شرافت سرزمین و جوانمردی خودشان، سینه هایشان را سپر کردند و به شهادت رسیدند.

صدر: روستا و خاستگاه خاندان امام موسی صدر است و مقاومت امام موسی صدر هم به یاد آورده می شود.

مفهوم : ۱- زنده ماندن نام وطن

۲- روستایی که صدرش ... : دفاع از حیثیت و ناموس و کشور

ارایه:

(۱) (تاریخ به یاد می آورد): تشخیص خاک مجاز از وطن

(۲) "صدر": ایهام دارد به: (۱) سینه (۲) امام موسی صدر است

(۳) دفاع کردن روستا: تشخیص

(۴) معرکه: ایهام دارد به: (۱) اسم روستایی است (۲) جای سرو صدا و غوغا

❖ سرورم ای سرور ازادگان / در زمانه سقوط و ویرانی / جز تو ، کسی نمانده است / سرورم / در
شوره زار شهر هایی که طاعون و غبار بر آن ها چیره است / در شهر های مرگ که باران از
باریدن بر آن ها بیمناک است / جز تو کسی نمانده است / که در زندگی ما نخل و عنب و
تاکستان بکارد / جز تو کسی نمانده است / مگر تو / مگر تو / پس در های امید و روشنایی را بر
روی ما بگشای

معنی شعر:

ای پیشوای من ، ای پیشوای آزادگان در زمان شکست و نابودی ، فقط تو استوار و پا برجاهستی . ای سرزمین ارزشمندم (ای
پیشوای من) در شهر های ویرانه ای که بیماری طاعون و ویرانی بر آن غالب شده است ، در شهر های بی حاصلی که
حتی باران جرات باریدن در آنجا را ندارد و خبری از رهایی نیست جز تو کسی نمانده است تا در زندگی از بین رفته ی ما
، درختان خرما بکارد و انگیزه ای برای ادامه باشد . پس با امید و نور خود ، ما را به ادامه ی زندگی تشویق کن .

معنی لغت :

سقوط: فرو پاشی، نزول نخل: درخت خرما تاکستان: باغ انگور، باغی که در تاک کاشته باشند.
طاعون: نوعی بیماری همه گیر و خطرناک که باتب، الودگی خون ، خونریزی منتشر در پوست و بافت های زیر پوستی
همراه است.

❖ سرورم ای سرور ازادگان / در زمانه سقوط و ویرانی / جز تو ، کسی نمانده است / سرورم / در
شوره زار شهر هایی که طاعون و غبار بر آن ها چیره است / در شهر های مرگ که باران از
باریدن بر آن ها بیمناک است / جز تو کسی نمانده است / که در زندگی ما نخل و عنب و
تاکستان بکارد / جز تو کسی نمانده است / مگر تو / مگر تو / پس در های امید و روشنایی را بر
روی ما بگشای

مفهوم: مفهوم: ویرانی و هلاکت , سلطه ی مرگ و نابودی , امیدواری به منجی و یاری خواستن برای ادامه ی زندگی

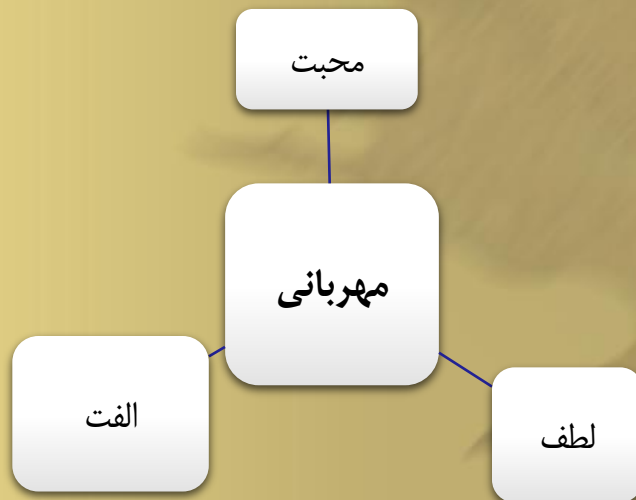
آرایه:

- ۱) (سرورم) و (سرور ازادگان): استعاره از جنوب
- ۲) (چیره شدن طاعون و غبار) و (بیمناک بودن باران): تشخیص
- ۳) (شوره زار، طاعون، غبار، مرگ) و (نخل، عنب، تاکستان): تناسب (مرعات نظیر)
- ۴) (شوره زار شهر ها): اضافه تشبیهی (شهر ها: مشبه، شوره زار: مشبه به)
- ۵) گشودن درهای امید و روشنایی کنایه از پذیرفتن

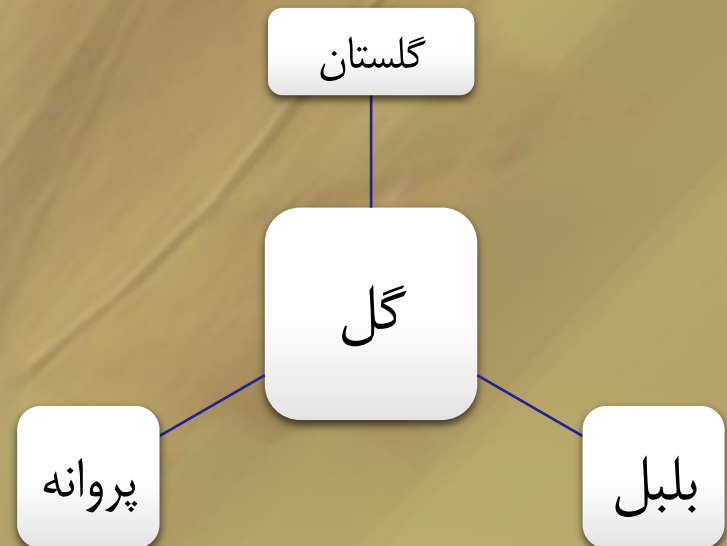
قلمرو زبانی

1) به نمونه های زیر، توجه کنید.

بر پایه هم معنایی (مترادف)

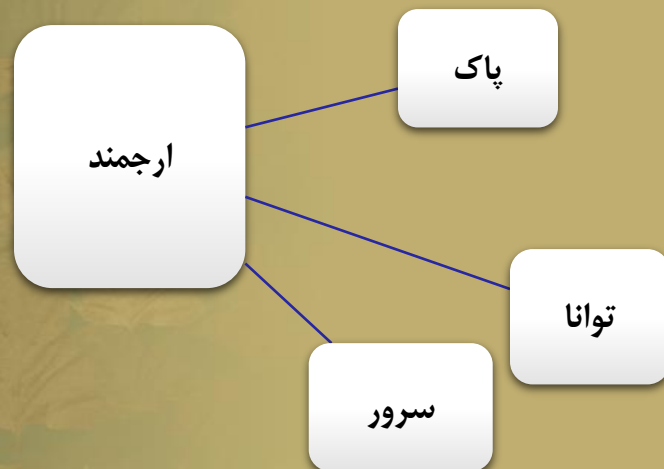
بر پایه تناسب (همبستگی)

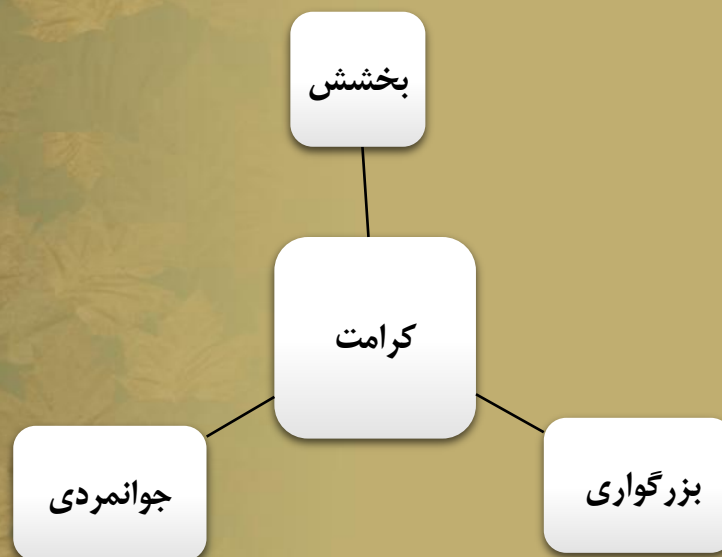
اکنون بر پایه نمودار های داده شده نمودار های زیر
را کامل کنید.

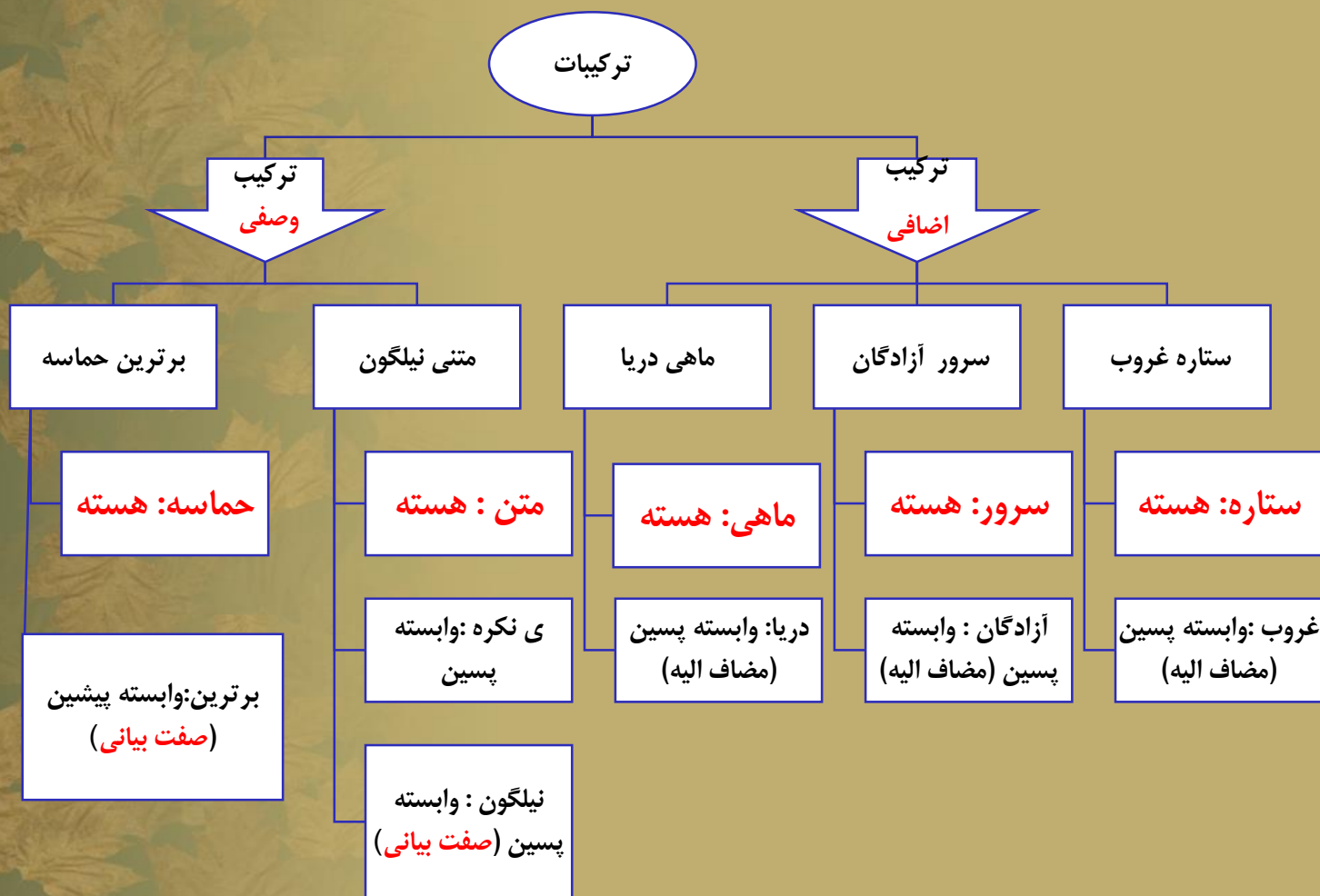
الف) تناسب

ب) مترادف

۲) از میان موارد زیر، ترکیب وصفی و اضافی را جدا کنید، سپس هسته هر یک را مشخص کنید.

۳) در مصراع زیر، نقش دستوری اجزای مشخص شده را بنویسید.

بگشای

فعل

به روی ما

مضاف الیه

متمم

را

درهای امید و روشنایی

مفعول مضاف الیه
معطوف به مضاف الیه

، پس

قید

قلمرو ادبی

۱) مصرع های زیر را با توجه به ارایه های (تشخیص، کنایه، تشبیه) بررسی کنید.

■ ای چون سبزه بر آمده ازدفتر روز گاران

(ای چون برای "جنوب" آمده است) تشخیص

(چون سبزه بر آمده) ← تشبیه (جنوب) :مشبه، چون : ادات تشبیه ، سبزه : مشبه
به ، بر آمده : وجه شبه)

(دفتر روزگاران) ← اضافه تشبیهی (روزگاران : مشبه ، دفتر : مشبه به)

■ ای کشتی های صیادی که مقاومت پیشه
کرده اید.

(ای) و (مقاومت کردن) کشتی ← تشخیص

- در شوره زار شهر هایی که طاعون و غبار بر آن ها چیره است .
(شوره زار شهر ها) ← اضافه تشبیهی (شهر ها : مشبه ، شور زار : مشبه به)
(چیره شدن طاعون و غبار) ← تشخیص

- بگذار بوسه زنیم بر شمشیری که بر دستان توست.
(بوسه زدن بر چیزی) ← کنایه از نهایت احترام
(شمشیر در دست داشتن جنوب) ← تشخیص

2) کدام واژه مشخص شده (مجاز) به شمار می آید؟ مفهوم آن را بنویسید

(ای مسافر دیرین بر روی خار و درد / ای چون ستاره ، فروزان)
واژه : (خار) مجاز است ، زیرا منظور شاعر تنها خار نیست ، بلکه هر نوع سختی و مشکلی است که در راه وجود دارد .

3) شاعر ؛ (باران ها) و (فصل ها) را در کدام مفاهیم نمادین به کار برده است ؟

(باران ها) نماد پاکی و تازگی ، (فصل ها) : نماد مراحل زندگی

4) کاربرد مناسب شبکه معنایی ، در شعر و نثر ، ضمن آن که به تداعی معنایی کمک میکند ، سبب زیبایی و دلنشینی سخن میشود و ارایه (مراعات نظیر) را پدید می آورد . مثال :

ابر و باد و مه و خورشید و فلک در کارند تا توانی به کف اری و به غفلت نخوری

مراعات نظیر بین این کلمات وجود دارد

(سعدی)

از متن درس ، دو نمونه مراعات نظیر بیابید .

(ای کشتی های صیادی که مقاومت پیشه کرده اید / ای ماهی دریا که مقاومت پیشه کرده ای

(تو را) پاک و پاکیزه و (ارجمند و توانا) نا امیدم (

قلمرو فکری

(۱) دریافت خود را از سروی زیر بنویسید.

(تو را جنوب نامیدم /...../ ای انقلاب زمین که با انقلاب آسمان برین
پیوند خورده ای)

منظور این است که این انقلاب با آسمان پیوند خورده و الهی است
و انقلاب جنوب لبنان یک انقلاب دینی و مذهبی است.

(۲) پیام نهایی دو مصراع پشایانی سرو ده ی زیر چیست ؟

(و مریم هر شب ،روی شن ها/ به انتظار مهدی می نشیند / و گل هایی
را می چیند / که از انگشتان شهیدان می رویند)
شهیدان زمینه ساز ظهور مهدی (عج) هستند .

3) در سروده ی زیر :

(ای سرزمینی که کز خاکت / خوشه های گندم میروید / و پیامبران بر
میخیزند)

الف) کدام سرزمین مورد خطاب است؟ جنوب لبنان

ب) مقصود شاعر از مصراع های دوم و سوم چیست ؟ مقصود (فراوانی
نعمت) و (مقدس بودن) ان سرزمین است .

4) از متن درس ، مصراعی را معادل معنایی قسمت مشخص شده بیابید .

(تو را سپیده دمی در انتظار زاده شدن / و پیکری در اشتیاق شهادت ناامیدم)
(ای سرخ گل که فداکاری پیشه کردی)

5) قبانی در این بخش از شعرش بر چه نکته ای تاکید دارد؟

(ای که ردای حسین بر دوش داری / و خورشید کربلا را در بر داری)
شاعر به (قیام جنوب لبنان) و (مقدس بودن جنوب لبنان) اشاره می کند

گنج حکمت: مزار شاعر

تیمور لنگ ، گاه سوار بر اسبی که لگامی زرین داشت، سرگرم اندیشه های دور و دراز خود. از میان جنگ به گورستان می رفت و اسب پیاده می شد و تنها در میان قبر ها به گردش می پرداخت و هرگز بر مزار یکی از نیاکان خود یا شاعری بزرگ، سرداری دلاور و دانشمندی نامدار می گذشت ،سر فرود می آورد و مزار او را میبوسد .

➤ (سر فرود آوردن) : کنایه از تعظیم کردن
تیمور: پس از آنکه شهر توس را گشود، فرمان داد که از کشتار مردم آن دست بردارند ، زیرا فردوسی ،شاعر ایرانی ، روز گار خود را در آن بسر برده بود

➤ (گشودن شهر) : کنایه از فتح کردن آن. انگاه تیمور بر سر مزار او شتافت و چون جذبه ای اسرار امیز او را به سوی فردوسی میکشید، خواست که قبرش را بگشایند ، (مزار شاعر غرق در گل بود) .

➤ (گشودن شهر) : کنایه از فتح کردن آن انگاه تیمور بر سر مزار او شتافت و چون جذبه ای اسرار امیز او را به سوی فردوسی میکشید، خواست که قبرش را **بگشایند** . (مزار شاعر غرق در گل بود) .

➤ (به سوی جایی روی آوردن): کنایه از حرکت کردن به سمت آن. در برابر زائر نامدار که زانو بر زمین زده و سر فرو آورده سنگ بزرگی را که بر گور فاتح چین نهاده بودند، برداشتند. ولی تیمور ناکهان بر خود لرزید و روی برگردانید. (گور ستم کش غرق در خون بود.)

➤ منظور از (زائر نامدار) تیمور لنگ است / (بر خود لرزیدن): کنایه از ترسیدن / (غرق چیزی بودن) : کنایه از پر بودن از چیزی

(فرانسوا کوپه)

پایان